

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Изготвил становището: проф. д-р Милена Иванова Тепавичарова, член на научно жури, съгласно заповед № 1129/06.12.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: Иварс Алфредович Линде, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Мениджмънт“ при факултет „Мениджмънт и маркетинг“ на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Тема на дисертационния труд: Управленски цели и измеримост на качеството на висшето образование ("Management objectives and measurability of higher education quality")

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Предмет

Като предмет на изследване в дисертационния труд, докторантът определя ефективността на държавната политика за осигуряване и развитие на качеството на работата на системата на висшето образование. Анализ на ролята на качествено образование за успешната финансова дейност на университетите в процеса на променящите се пазарни отношения.

2. Обем

Общият обем на дисертационния труд е 217 страници в т.ч. въведение, изложение в пет глави, заключение и списък на използваната литература (111 литературни и Интернет източници). В основния текст са включени 32 фигури и 3 таблици.

3. Структура

Структурата на дисертационния труд е класическа, отразява обекта, предмета, целта и задачите на изследването. Тя е логически издържана и позволява въз основа на резултатите от научните изследвания и натрупания практически опит да се подобрят концептуалните подходи и методологии за осигуряване и развитие на качеството на учебните планове и учебните програми в съответните специалности, да се разработят необходимите модели за събиране и прилагане на информация, които ще бъдат използвани в процеса на промяна на външните и вътрешните условия и ще са полезни за управление на качеството на висшето образование.

4. Литература

В дисертационния труд авторът е използвал широка база от източници (общо 111 литературни и Интернет източници). Основните компоненти на разработката са представени пред научната общност чрез 19 публикации, вкл. 6 статии в списания с импакт фактор и импакт ранг и 6 статии в индексирани и реферирани списания. Докторантът е представил части от дисертацията на 7 научни форума.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

Избраната тема на дисертационния труд се отличава с безспорна актуалност и практическа значимост. Съгласно препоръките на Съвета на ЕС държавите-членки трябва да създадат прозрачни системи за осигуряване и оценка на качеството в областта на висшето образование, като се вземат предвид националните условия, европейското измерение и международните изисквания. Единният подход към оценяването на образованието се потвърждава от създаването на структура на европейска квалификация за продължаващо обучение - европейската квалификационна рамка, която включва всички нива на образование с изискванията за необходимото качество на образованието.

Осигуряването на необходимото качество на образованието може да бъде постигнато чрез непрекъснатото усъвършенстване на държавната система за оценка на образователните институции и повишаване на ефективността на нормативно-методичното и информационно осигуряване за лицензиране, сертифициране и държавна акредитация на образователните институции. Подобряването на икономическите механизми в областта на образованието трябва да бъде осигурена чрез разработване на модели за внедряване на средства за финансиране на образователни институции на всички нива на образование и въвеждане на механизми, които насърчават икономическата независимост на образователните институции, за да се увеличи ефективността на ресурсите, предназначени за образование.

Разработвайки идеята, че ефективността на висшето образование в много отношения определя посоката и перспективите за развитие на държавата и обществото, докторантът представя в достатъчна пълнота и логична последователност поставените за изследване научни проблеми. Разгърнатата структурна форма на дисертационния труд обхваща в достатъчна пълнота и логична последователност поставените за изследване актуални въпроси. Приложеният подход позволява в контекста на научното познание да се премине от разглеждане на образованието като инструмент за развитие и управление на държавата (Глава Първа) през сравнителен анализ на видовете и методите за класация на висшите учебни заведения (Глава Втора) към представяне на основните проблеми при оценката на качеството на обучение (Глава Трета) и се достига до разработване на управленски цели на държавната политика в областта на висшето образование (Глава Четвърта) и изследване на закономерността на усвояване от обучаемите на изучаваните дисциплини (Глава Пета).

2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

Анализираните от докторанта въпроси несъмнено налагат наличие на добра теоретична подготовка и познаване на европейската и световната практика осигуряваща висококачествено, конкурентоспособно и базирано на научни изследвания висше образование, предлагано от добре управлявани висши учебни заведения. В тази връзка следва да се подчертае, че авторът притежава добра специализирана подготовка и практически познания в областта на разработената тематика. Резултатите от научното изследване са оформени и представени разбираемо и логично.

Обемът на дисертационния труд е оптимален и балансиран по отношение на структурата. Поставената изследователска теза съответства и се конкретизира от представените цели и задачи. При тяхното разработване се използват методите на системния подход, социологическото изследване, теорията за вземане на решения, анкетиране, методите за сравнение, класификация, групиране, статистически методи за

анализ, прогнозиране. Таблично и графично са представени отделни характеристики и тенденции в измеримостта на качеството на висшето образование.

3. Мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът напълно отразява замисъла и съдържанието на изследването. В структурно отношение отговаря на основните изисквания за оформяне на автореферат на дисертационен труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Представените научни и научно-приложни приноси са точни и ясно обосновани. Чрез тях авторът демонстрира творческа способност да систематизира, надгражда, проучва и анализира. Научните постижения се открояват с оригиналност и практическа приложимост. Това ми дава основание да приема изцяло формулираните от докторанта приноси, а именно:

Научни приноси

1. Обоснована е необходимостта от решаване на следните стратегически задачи в сферата на висшето образование:

- подобряване на образованието по съдържание и технологии;
- развитие на осигуряване на качеството на образователните услуги;
- подобряване на управлението на образованието;
- подобряване икономическите механизми в сферата на образованието.

2. Актуализирана е същността на осигуряване на потребностите на гражданите, обществото и пазара на труда от качествено образование по пътя на създаване на нови институционални механизми за регулиране в сферата на образованието, обновяване на структурите и съдържанието на образованието, развитие на фундаментална и практическа насоченост на образователните програми, формиране на система на непрекъснато образование.

Научно-приложни приноси

1. Предложен и разработен е механизъм за управление на съвременния университет, който може да се счита за специален вид социални и образователни дейности, като се гарантира идентифицирането на вътрешни механизми и източници на иновационно развитие на системата на висшето образование, да даде насоки за управленски решения за подобряване на учебния процес, както на равнището на държавата, и на университетско ниво;

2. Разработен е математически модел за формиране на решението за класиране на университетите като обекти, което позволява известни характеристиките на вектора на състоянието (рейтинга на ВУЗА), и средства за изпълнение на елементарни операции за определяне на вероятностите за състоянията на преобразувания вектор на изхода на последния в последователността на изпълнение на неговите трансформации елементарни операции в класификацията на обектите, в което и да е от класифицираните състояния, и следователно да оцени степента на приспособеност на класифицирания обект да изпълнява задачите си.

IV. Въпроси по дисертационния труд

По отношение на дисертационната разработка нямам съществени критични бележки. Ще си позволя да задам следните въпроси, целящи по-скоро да предизвикат докторанта за бъдещи разработки по темата:

- Какво конкретно препоръчва Съвета на Европейския съюз за създаване на прозрачна система за оценка на качеството и осигуряване на качеството във висшето образование?

- Как оценявате необходимостта и значението на рейтинга в различните целеви групи – например: университетска администрация, потенциални студенти и техните родители, журналисти?

Имайки предвид широкия обхват и значимостта на разглежданата проблематика, препоръчвам на докторанта да продължи проучванията си по темата и в бъдеще.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд на тема „Управленски цели и измеримост на качеството на висшето образование“ с автор Иварс Алфредович Линде представлява задълбочено и самостоятелно научно изследване, в което се показва авторовата литературна осведоменост и практически опит по разглежданите проблеми, методологическа подготвеност и аналитични способности на изследовател. Получените и публикувани научно-приложни резултати са безспорно актуални и представляват интерес за научната и обществената практика.

Въз основа на изложеното в настоящото становище за представения дисертационен труд считам, че са изпълнени изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов относно получаването на образователна и научна степен „доктор“.

Като член на научното жури с **пълна убеденост давам ПОЛОЖИТЕЛНА оценка** за дисертационния труд на тема „Управленски цели и измеримост на качеството на висшето образование“, като предлагам на научното жури да присъди на Иварс Алфредович Линде образователна и научна степен „**доктор**“ по област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, научна специалност „Социално управление“.

28.01.2019 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Милена Тепавичарова/